

ATATÜRKÇÜLÜK ADINA BUGÜN TUTUCU, GERİCİ POLİTİKALAR SAVUNULUYOR

Ankara Bayram gazetesinde yayınlanan makale, 14 Kasım 1978.

Günümüzün sorunları sıkıştırdıkça, dar boğazlar daha da daraldıkça bocalamaları ve şaşkınlıkları artan egemen güçler bir yandan çakıp gürlleme, öte yandan Atatürk'e sığınma yollarına başvurmaktadırlar. Hükümetin hazırladığı bildirilen, demokratik hak ve özgürlükleri yok edercesine kısıtlamayı amaçlayan kanun tasarıları ve Genel Kurmay Başkanı'nın son demeçleri, bir sertleşme politikasının dile getirilişleridir. Atatürk'ün ölümünün 40. yıldönümünde yazılan ve söylenenler ise Atatürk etrafında bir heyecan ve duygusallık havası yaratarak çıkış yolunun onda bulunduğu ve bulunabileceği inancını ve umudunu yaratmak çabasıdır. Çok dikkat çekicidir ki, Atatürk'e bağlılıklarını, sorunların çıkış yolunun onun ilkelerinde olduğunu durmadan tekrarlayanlar, bu tekrarlamaların ötesinde, ne onun tarihsel gelişime bakış açısını irdeleyip bugüne uyarlamakta, ne de sorunların çözümünde, onun ilkelerine bağlı kalmaktadırlar. Bugün "Atatürkçülük" denilen Atatürk'e bu sözle bağlılık ve "Ne sağcıyız, ne solcuyuz, Atatürkçüyüz" tekerlemesi ardında toplumun sol doğrultuda olan ilerlemesine karşı duruş, solu bastırarak toplumsal ilerlemeyi dondurmak çabasından başka birşey değildir. Atatürk, zamanında, ilerici bir insandı, içinde yaşadığı, yarım yüzyıl öncesinin toplumunu feodal düzenden kapitalist aşamaya iletici, bir ortaçağ imparatorluğundan bir ulusal devlet yaratıcı görüşlere sahipti ve böyle bir politikanın uygulayıcısıydı. Bugün Atatürkçülük adına yapılmak istenenler ise toplumsal ilerleyişi tutucu, bunun için de gerici niteliktedir.

Türkiye Cumhuriyeti Sosyalist Bir İçeriğe Kavuşarak Payidar Olacaktır

Atatürk toplumların değişme halinde olduğunun farkındaydı. En yakın çalışma arkadaşları "İstanbul'da esir düşmüş" Sultanlığı ve halifeliği kurtarma ve sürdürme hesapları yaparken, O imparatorluğun, sultanlık ve halifelikle beraber tarih sahnesinden silinmeye mahkûm olduğunu çoktan biliyor, çabalarını, bu silinmeden doğacak olan ulusal devletin, Cumhuriyetin yaratılmasına yöneltiyordu. Atatürk hiçbir şeyi kendi "dehası" ile yoktan varetmedi. Büyük adamların büyüklüğü toplumun gidişini doğru saptayıp değerlendirebilmeleri ile orantılıdır.

Atatürkçülerin tarihe böyle bir dinamik açıdan bakmak akıllarının ucundan bile geçmemektedir. Onlar için değişme değil, değişmezlik esastır. Oysa sormak gerekir: Bugünün toplumlarında -ve Türkiye'de- tarih sahnesinden giderek silinmeye mahkûm olan nelerdir? Yeni gelişen, geleceğe sahip çıkmaya namzet olan nelerdir? Bu açıdan bakıldığında ve gelişmeler doğru saptanıp değerlendirildiğinde görülecektir ki, dünyanın ve Türkiye'nin gidişi sola doğrudur. Çağımız kapitalizmden sosyalizme geçiş çağıdır. Türkiye Cumhuriyeti payidar olacaktır ama, ergeç sosyalist bir içeriğe kavuşarak payidar olacaktır.

“Tam Bağımsızlık” Çizgisinden Geriye

Atatürk'ün somut ilkelerine geldiği zaman da, “Atatürkçü”lerin bunlara uygulamada sahip çıkmadıkları görülmektedir. Kurtuluş Savaşı “istiklâl-i tam” için yapılmıştı. Bir kısım yabancı şirketler bu amaçla satın alınmıştı. Atatürk istiklal konusunda çok duyarlı idi. Türkiye emperyalist-kapitalist dünya ilişkileri ağı içinde kalmaya devam ettiği için “tam bağımsızlık” koşulları ve durumu oluşmadı; ama yine de Türkiye son tarihsel dönemin görelî olarak en bağımsız evresini yaşadı. Bu görelî bağımsızlık çizgisinden adım adım geri gidilirken, “Atatürkçülük” şampiyonlarından hiç ses çıkmadı. NATO'ya girildi. Tüm silahlı kuvvetler NATO emrine verildi. Ulusal savunma stratejisi NATO stratejisi ile özdeş[leş]tirildi. Yurt topraklarından parçalar askeri üs ve dinleme tesisi olarak Amerikan askeri yönetimine devredildi. Silahlı kuvvetlerinin donanımı ve eğitimi ABD'ye bağlandı. Savaş sanayiinin geliştirilmesi durduruldu. “Atatürkçü”lerden ne bir ses, ne bir nefes! Şimdi de öyle!

Amerikan ambargosuna “Atatürkçülük” adına tutarlı, isabetli, güçlü bir direniş ve karşı koyuş olmadı. “Aman batıdan, Amerika'dan kopmayalım” diye durum “idare” edildi. Ambargo şartlı kalkınca da, hukuki dayanağı kalmamış olan üsler, konu Millet Meclisi'ne dahi getirilmeden bir hükümet kararı ile açılıverdi. “Atatürkçü”lerin kılı kıpırdamadı. “Ulusal savunma kavramı”, “Ulusal strateji” kolları suskunluğa itildi.

Türkiye'nin Bağımlılığı Emperyalizme Bağımlılıktır

Atatürk siyasal bağımsızlığın, ekonomik bağımsızlığa bağlı olduğunun bilincindedeydi. Ekonomik bağımsızlığı gerçekleştirmenin yolunu doğru saptamamıştı ama, siyaset-ekonomi ilişkisini kavramıştı. Türkiye'nin içinde bulunduğu durum ise bu ilişkiyi, en görmek istemeyenlerin bile görmemezlikten gelebileceği bir açıklıkla ortaya çıkarmıştır.

Avrupa Ekonomik Topluluğu (Ortak Pazar) ile düğün-bayram edilerek girişilen ilişkilerin Türkiye ekonomisinin boynuna geçirilmiş boyunduruk olduğu iyice açığa çıkmış bulunuyor, özel sektör mensupları ve sözcüleri dahi ulusal sanayinin kösteklendiğinden söz etmekte, anlaşma hükümlerinin hiç değilse belli bir süre için tek taraflı olarak dondurulmasını talep etmektedirler. Ama yine de “Batıdan kopmamak” hesabı ağır bastığından ulusal çıkarları, ekonomik bağımsızlığı koruma yönünde kararlı adımlar atılmamaktadır.

Batılı ülkeler ile olan ekonomik ilişkiler tümü ile, Türkiye'nin ekonomik bağımlılığını gözler önüne sermektedir. Sanayinin bağımlılığından sanayiciler yakınır durumdadır. Kullandığı makine ve cihazlardan yedek parçaya, hammadde, ara malı ve yöntemlere kadar sanayimiz dışa muhtaç, dışa bağımlı. Döviz kaynakları bakımından da öyle. İhracattan ve işçi gelirlerinden elde edilen dövizler ihtiyacı karşılamaktan çok uzak. Sanayinin teknolojisi genellikle geri ve ağırlığı montaj ve hafif sanayide. Sanayileşmenin bel kemiği olan ağır sanayi ihmal edilmiş.

Bu dışa bağımlı sanayi yapısı, bize dıştan dayatılmış. Bağımlılık, emperyalizme bağımlılık, dayatma da emperyalist odakların dayatması. Gerçek bağımlılık da bu. Şimdi Uluslararası Para Fonu (IMF), Dünya Bankası ve diğer para kuruluşları yardım için ileri sürdükleri koşullarla bu geri, dengesiz, emperyalizme bağımlı sanayi

yapısını sürdürtük, bu niteliklerini güçlendirerek sürdürtük istiyorlar. Borçları erteleme, “taze para” vermek için karşılığında almak istedikleri bedel bu!

Bu konuda da “Atatürkçü”lerin sesi sedası çıkmıyor. “Milliyetçilik”leri şahlanmıyor. Ne oldu “istiklal-i tam” hedefi? Ekonomik zaferle “taçlandırılmadıkça” askeri ve siyasal zaferlerin “payidar” olamayacağı gerçeği.

Atatürk ve Türkiye-Sovyetler Birliği Dostluğu

Bir nokta daha: Batıların Türkiye üzerine koydukları, ilan edilmemiş ekonomik ambargonun bir hedefi de Türkiye’nin Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkelerle yakın ilişkilerinin gelişmesini önlemek. Bu ilişkilerin geliştirilmesini “Atatürkçülük” şampiyonları da suskunlukla karşıyorlar, ilişkiler, Türkiye açısından, politik bir seçenek olmaktan çok, ekonomik zorunlulukların sonucu olarak geliştiriliyor, öznel bir sıcaklık yok. 1920 ve 30’lardaki Türk-Sovyet dostluğuna da hiç atf yok. Oysa Atatürk Sovyetler Birliği ile dostluğu Türkiye’nin dış politikasının temel taşı yapmıştı. Bu, o yıllarla sınırlı geçici bir tutum da değildi. Türkiye’nin bağımsızlığının uluslararası bir güvencesi idi.

Politik Bilinçlenme, Direnç ve Dövüşkenlik Yükseliyor

Emperyalizme bağımlılığın, ekonomik geriliğin ve dar boğazların faturasını işçi-emekçi geniş halk kitleleri ödüyor. Durmadan yükselen fiyatlar, düşen gerçek gelirler, artan işsizlikle, eğitim, sağlık ve diğer sosyal hizmetlerdeki yetersizliklerle kitleler giderek daha da yoksullaşılıyor. Kitlelerde huzursuzluk artıyor. Politik bilinçlenme, direnç ve dövüşkenlik yükseliyor.

Bu durumun kökündeki nedenlere inmek yerine, “Atatürkçülük” adına “sınıf bölücülüğünün”, “sınıf kavgasının” yok edilmesi isteniyor. Bastırılması için demokratik hak ve özgürlükleri kısıtlamadan yana çıkılıyor. Atatürk vesile edilerek, “Büyük kurtarıcı” simgesi işlenip kafalara yerleştirilmeye çalışılıyor. Böylece faşist güçlerin silahlı saldırı ve cinayetlerle terörü tırmandırarak varmak istediği sonuca yardımcı olacak ideolojik ve psikolojik zemin hazırlanıyor.

Sömürü ve toplumsal eşitsizlik var oldukça sınıf ayrımları ve kavgası var olacak ve gelişecektir. Baskı ve terör rejimlerinin en güçlüsü ve kanlısı bile bunu önleyemeyecektir, önlemeyeceğinin son örneği yanı başımızdaki İran’dır.

Yürüyüş, Sayı 189, 21 Kasım 1978